

**Nadawca:**

Michał Asman

**dnia 11.08.2026 r.**

**Adresat:**

**Naczelnny Sąd Administracyjny Izba Ogólnoadministracyjna**

ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5

00-011 Warszawa

[izbaadm@nsa.gov.pl](mailto:izbaadm@nsa.gov.pl)

[informacje@nsa.gov.pl](mailto:informacje@nsa.gov.pl)

## PETYCJA

Szanowni Państwo,

na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o petycjach zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie **działań analitycznych i sygnalizacyjnych** dotyczących **systemowego problemu w orzecznictwie Wojewódzkich Sądów Administracyjnych oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego** w sprawach odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej (DPS).

Petycja dotyczy **błędnej, utrwalonej od 16 lat wykładni art. 61 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej**, która prowadzi do:

- pomijania zstępnych pierwszego stopnia,
- obciążania wnuków, którzy nie występują w art. 61 ust. 1 u.p.s.,
- stosowania argumentacji alimentacyjnej w postępowaniu administracyjnym,
- nielegalnego rozszerzania katalogu osób zobowiązanych,
- ignorowania przepisów ustrojowych: art. 1, art. 2 i art. 3 u.p.s.,
- pomijania wykładni MPiPS SPS-023-419/08,
- pomijania stanowiska Komisji Europejskiej z 2026 r.

### **I. Istota problemu**

Art. 61 ust. 2 u.p.s. jest od lat interpretowany odwrotnie niż wynika to z jego treści i funkcji. Przepis ten:

- **nie ustala osoby zobowiązanej,**
- **nie ustala wysokości opłaty,**
- **nie jest taryfikatorem alimentacyjnym,**
- **nie może być stosowany jak Kodeks rodzinny i opiekuńczy.**

Jego jedyną funkcją jest **ochrona rodziny osoby zobowiązanej przed pogorszeniem sytuacji życiowej.**

W praktyce jednak jest traktowany jak „taryfikator alimentacyjny”, co prowadzi do stosowania logiki prawa rodzinnego w postępowaniu administracyjnym — mimo że ustawa o pomocy społecznej jest ustawą **publicznoprawną**.

## II. Skutki błędnej wykładni

W orzecznictwie pojawiają się rozstrzygnięcia, w których:

- pomija się dzieci mieszkańca DPS,
- obciąża się wnuka,
- uzasadnienie opiera się na „powinności rodzinnej”,
- nie analizuje się art. 1–3 u.p.s.,
- nie bada się realnych możliwości finansowych rodziny (art. 103 ust. 2 u.p.s.),
- stosuje się kryteria dochodowe jak w zasiłkach.

Warto podkreślić, że:

- **wnuk nie występuje w ustawie o pomocy społecznej jako osoba zobowiązana,**
- **katalog osób zobowiązanych z art. 61 ust. 1 u.p.s. ma charakter zamknięty,**
- ustawa wymienia wyłącznie:
  - mieszkańca,
  - małżonka,
  - zstępnych dzieci (rodzica mieszkańca DPS),
  - wstępnych (rodziców nieletnich dzieci mieszkańców DPS),
  - gminę.

Na tym katalog się kończy — **nie obejmuje wnuków, kuzynów, rodzeństwa ani żadnych dalszych krewnych.**

Obciążenie wnuka jest zatem:

- bezprawnym rozszerzeniem katalogu osób zobowiązanych,
- naruszeniem art. 61 ust. 1 u.p.s.,
- naruszeniem zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji),
- naruszeniem art. 1–3 u.p.s.,
- naruszeniem wykładni MPiPS SPS-023-419/08,
- naruszeniem art. 103 ust. 2 u.p.s.,
- naruszeniem zakazu dyskryminacji migrantów wskazanego przez Komisję Europejską (2026).

**Dlaczego wnuki i prawnuki wypadają z definicji „zstępnych” — argumentacja literalna**

### 1. Ustawa o pomocy społecznej nie stosuje drzewa genealogicznego

W prawie rodzinnym „zstępni” obejmują:

- dzieci,
- wnuki,
- prawnuki.

Ale ustawa o pomocy społecznej działa w porządku **publicznym**, nie prywatnym. Posługuje się pojęciami „zstępni” i „wstępni” **technicznie**, nie genealogicznie.

## **2. W u.p.s. zstępni = wyłącznie dzieci mieszkańca DPS**

Relacja jest liniowa:

**Dzieci → Mieszkaniec DPS → Rodzice**

Wnuki są zstępnymi **dzieci mieszkańca**, a nie samego mieszkańca w tej relacji.

Dlatego wnuki i prawnuki wypadają z definicji, ponieważ:

- nie są zstępnymi mieszkańca DPS w sensie technicznym,
- lecz zstępnymi jego dzieci.

Ustawa **nie przewiduje obciążania wnuków**.

## **3. Gdyby ustawodawca chciał obciążyć wnuki, musiałby to zrobić wprost**

Musiałby użyć:

- „zstępni w dalszej kolejności”,
- „zstępni bliżsi stopniem przed dalszymi”,
- odesłania do KRO.

Nie zrobił tego.

## **4. OPS stosuje niedozwoloną analogię rozszerzającą**

W prawie administracyjnym analogia rozszerzająca jest **zakazana**.

OPS nie może tworzyć obowiązków publicznoprawnych, których ustawa nie przewiduje.

## **5. Suwak ustawowy — techniczna konstrukcja przepisu**

Art. 61 ust. 1 działa jak suwak:

**Scenariusz A — mieszkaniec jest seniorem**

Suwak przesuwają się w dół:

1. mieszkaniec,
2. małżonek,
3. zstępni = dzieci,
4. gmina.

**Scenariusz B — mieszkaniec jest małoletnim dzieckiem**

Suwak przesuwają się w górę:

1. mieszkaniowiec (dziecko),
2. wstępni = rodzice,
3. gmina.

W żadnym scenariuszu **wnuki nie występują**.

## **6. Wnuki wypadają z definicji, bo ustawa nie przewiduje ich udziału**

OPS nie może obciążać wnuków, bo ustawa nie przewiduje takiego obowiązku.

To jest **przekroczenie uprawnień (art. 231 k.k.)**.

## **III. Załączniki (komplet 14 materiałów)**

1. Alimentacja DPS-owa to mit
2. Odpłatność za DPS: możliwości znikają, kryteria rządzą
3. Publicznoprawny fikołek: 16 lat zniekształcania art. 61 ust. 1
4. Samouk kontra system: błędna interpretacja MRPiPS
5. Art. 5 u.p.s. – zasada terytorialności
6. Art. 103 ust. 2 ignorowany w całej Polsce
7. Stanowisko Komisji Europejskiej EMPL.D.2/DB/DK (2026)
8. Odpowiedź na pismo KE
9. Zestawienie przepisów ustawy o pomocy społecznej
10. DPS i prawo: wystąpienia do SKO i NSA
11. Systemowy układ fiskalny państwa, gmin i sądów
12. Dlaczego nie możesz płacić za dziadków
13. Rodzina nie jest winna. Osoba w DPS nie jest winna. Winne jest państwo
14. **Oplaty za DPS: Umowa czy decyzja? Różni je tylko tryb odwoławczy**

## **IV. Wniosek petycji**

Wnoszę o:

1. podjęcie analizy systemowej przedstawionego problemu,
2. uwzględnienie literalnej wykładni ustawy o pomocy społecznej,
3. ocenę praktyki rozszerzania katalogu osób zobowiązanych,
4. ocenę stosowania alimentacji w postępowaniu administracyjnym,
5. rozważenie potrzeby uchwały interpretacyjnej,
6. sygnalizację problemu do NSA (w ramach kompetencji Izby Ogólnoadministracyjnej),
7. przywrócenie zgodności orzecznictwa z art. 1–3, art. 61 i art. 103 ust. 2 u.p.s.

Problem ma charakter ogólnokrajowy i dotyczy tysięcy rodzin, które są obciążane obowiązkami, których ustawa o pomocy społecznej **nie przewiduje**.

Z wyrazami szacunku,

**Michał Asman**

Moje artykuły na OPS.pl:

<https://ops.pl/kategoria/publicystyka-opinia-autora/>

Raport systemowy:

<https://michal-asman.manifo.com/raport-naduzyc-ops-sko-oraz-sadow-administracyjnych>